

[Victor Gram.]

som den socialdemokratiske gruppe selvfølgelig ikke agter at modsætte sig; tværtimod medvirker vi gerne til de størst mulige besparelser på forsvaret, men vi ønsker beskæd om, hvad der er regeringens politik på dette område.

Hvor megen reel besparelse der så ligger i de 125 mill. kr., og hvilke konsekvenser de indebærer, skal jeg senere vende tilbage til. Men selve påstanden om, at man kan spare op til 200 mill. kr. på forsvaret, uden at dette i sig selv skulle være en opsigelse af forsvarsforliget, forekommer mig noget uovervejlet. Formentlig kan den kun forklares ved et noget mangelfuldt kendskab til forsvarsforligets principper og forudsætninger.

Jeg skal imidlertid lade dette ligge indtil videre bortset fra nogle få principielle bemærkninger, jeg finder det nødvendigt at anføre her.

Efter forsvarsforliget er forsvaret en nøje afstemt helhed omfattende en styrkemålsætning med et herefter afpasset driftsbudget, løbende reguleret for løn- og pristigninger, suppleret med besparelser, der indvindes ved rationaliseringer. Det er altså en helhed, og baggrunden herfor var og er, at man ville undgå den udhuling, som har været alle tidligere forsvarsordningers svaghed, forårsaget af tilfældige besparelser på forsvarsbudgetterne og med et ineffektivt og forholdsmæssigt dyrt forsvar til resultat.

For at undgå mistanke om, at denne fortolkning af forsvarsforliget er noget, jeg har fundet på, må jeg måske have lov til at henvise til folketingsudvalgets betænkning af 24. februar 1960 samt til kommentarerne til forliget ved anden behandling af lovforslaget om forsvarets ordning, Folketings-tidende 1959-60, sp. 3503-3654.

Jeg skal spare tinget for citater, i hvert fald på nuværende tidspunkt. Men kort udtrykt omfatter forsvarsforliget altså en styrkemålsætning og et hertil afpasset driftsbudget, der igen har til forudsætning, at det løbende reguleres efter løn- og pristigninger, samt at besparelser opnået ved rationalisering skal dække hullerne i et for lavt ansat driftsbudget.

Det er efter disse principper, forsvarsordningen hidtil har været administreret og, må jeg understrege, med tilslutning fra de

nuværende tre regeringspartier, som senest bekræftede dem for godt halvandet år siden ved det lille forsvarsforlig.

Der er således anledning til at gøre opmærksom på, at når det drejer sig om driftsbudgetterne, herunder anvendelse af besparelser indvundne ved rationaliseringer, er der snævre grænser for indgreb, medmindre man vil drage den konsekvens at tilpasse styrkerne på et lavere plan end det i forsvarsordningen fastsatte. Man kan just ikke påstå, at der er nogen særlig god overensstemmelse mellem nogle af besparelsesforslagene og de her nævnte grundprincipper og forudsætningerne. Men som sagt, nok om dette indtil videre, og lad os så se lidt på besparelsesforslagene.

Fra det radikale venstres 200 mill. kr. er vi altså nået ned på 125 mill. kr. Hvor stor en del af dette beløb er så reelle besparelser? Er det en engangsbesparelse, eller er en stor del af beløbet blot udsættelser eller udskydelser, som skal dækkes ind i de kommende finansår gennem forøgede bevillinger? En klar besvarelse af disse spørgsmål har vi ikke kunnet få hidtil; forhåbentlig får vi det i dag. Foreløbig skal jeg holde mig til de oplysninger, der af forsvarsministeren hidtil er givet finansudvalget.

Selv om disse oplysninger naturligvis langt fra er fyldestgørende, er de dog ikke uinteressante. Forsvarsministeren har således oplyst, at af besparelserne på 73 mill. kr. på driftsbudgettet er 54,5 mill. kr. reelle besparelser, resten er udsættelser eller udskydelser; jeg antager, at disse såkaldte besparelser skal indhentes senere. Det af ministeren opgivne beløb for reelle besparelser, altså 54,5 mill. kr., omfatter også ordinære materielanskaffelser på flyvevåbnets driftsbudget på 14,1 mill. kr. samt 19,8 mill. kr. til drift og vedligeholdelse af materiel også til flyvevåbnet. De 14,1 mill. kr. vil jo dukke op senere under en eller anden form, og det samme gælder den del af de 19,8 mill. kr., som omfatter vedligeholdelse af materiel. Den væsentligste del af disse beløb, for ikke at sige hele beløbet, er således udskydelser, der automatisk vil melde sig, når nye fly anskaffes. Det vil sige, at de 54,5 mill. kr., som forsvarsministeren opfatter som reelle besparelser, i realiteten skal reduceres til 25-30 mill. kr.

Så er vi vist ved at have fast grund under